

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ»
підготовки магістрів

Луцьк – 2026

Силабус освітнього компонента «Актуальні проблеми міжнародної торгівлі»
підготовки магістрів.

Розробник: Науменко Наталія Сергіївна, доцент кафедри міжнародних економічних відносин, кандидат економічних наук, доцент.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(підпис) (І. О. Кицюк)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин, протокол № 6 від _10_ лютого 2026 р.

Завідувач кафедри:

(Бояр А. О.)

© Науменко Н.С., 2026

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) форма здобуття освіти	Галузь знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини», спеціальність С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)», спеціалізація «Міжнародні економічні відносини», ОПП «Міжнародні економічні відносини», другий (магістерський) рівень вищої освіти	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання – 2
ІНДЗ: є		Семестр 3-й
		Лекції – 10 год.
		Практичні (семінарські) – 14 год.
		Самостійна робота – 88 год.
	Консультації – 8 год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		Українська або англійська (вибір при реєстрації)

II. Інформація про викладача

ППІ: Науменко Наталія Сергіївна

Науковий ступінь: кандидат економічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри, доцент кафедри міжнародних економічних відносин

Контактна інформація: 0678606800, naumenko.nataliia@vnu.edu.ua.

Дні занять: <http://surl.li/shvned>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

Дисципліна "Актуальні проблеми міжнародної торгівлі" є складовою для підготовки фахівців із міжнародних економічних відносин і займає одне з провідних місць у системі економічних наук. Силабус розроблено з урахуванням знання студентами таких курсів, як: "Регулювання міжнародних економічних відносин", "Міжнародна торгівля", "Світова економіка та кон'юнктура світових ринків", "Міжнародні валютно-кредитні та фінансові відносини", "Міжнародна економічна інтеграція", "Міжнародний бізнес", "Менеджмент та маркетинг у міжнародному бізнесі".

Вивчаються об'єктивні процеси світового господарства та міжнародна торгівля; проблеми перетворення міжнародної торгівлі в засіб прискорення світового економічного розвитку; особливості, проблеми та протиріччя багатостороннього регулювання міжнародної торгівлі; роль держави в регулюванні розвитку економіки і зовнішньої торгівлі в економічно розвинених країнах в умовах глобалізації; досвід зовнішньоторговельного регулювання в країнах, що розвиваються; вплив обраної моделі трансформації економіки на розвиток зовнішньої торгівлі країни.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою дисципліни є – акцентування увагу на найбільш актуальних питаннях міжнародної торгівлі та зовнішньоторговельних відносин України, як вагової складової національної економіки на основі макроекономічних теорій, концепцій, моделей, обґрунтованих світовою та вітчизняною наукою й апробованих економічною практикою.

Завданнями вивчення освітнього компонента є розвинути та удосконалити теоретичні знання і практичні навички, необхідні для коректної з позицій академічної доброчесності та наукової етики поведінки суб'єктів та об'єктів освітнього процесу, включаючи написання, оформлення, оприлюднення та просування в академічному середовищі наукових праць.

3. Soft skills (компетентності): Студенти повинні набути вмій та бути компетентними у таких питаннях:

- обґрунтувати аспекти формування системи регулювання міжнародної торгівлі на національному, міжнаціональному та глобальному рівнях;
- розкрити зміст окремих економічних теорій, на які спирається сучасна макроекономічна наука;
- розглянути основні методи та моделі макроекономічного розвитку країн із різним типом економіки;
- розкрити механізм причинно-наслідкових зв'язків, які існують в економіці різних країн на макрорівні, інструменти і методи державного регулювання торгівлі.

4. Структура освітнього компонента.

Назви тем	Усього	Лек.	Сем.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Макс бали
Змістовий модуль 1. Актуальні особливості розвитку світового господарства та міжнародна торгівля						
Тема 1. Об'єктивні процеси світового господарства та міжнародна торгівля	19	2	2	14	1	ДС/6
Тема 2. Проблеми перетворення міжнародної торгівлі в засіб прискорення світового економічного розвитку	19	-	2	15	2	ДС/7
Тема 3. Особливості, проблеми та протиріччя багатостороннього регулювання міжнародної торгівлі	21	2	2	15	2	ДС/7
Разом за змістовим модулем 1	59	4	6	44	5	20
Змістовий модуль 2. Досвід зовнішньоторговельного регулювання в країнах з різним рівнем економічного розвитку						
Тема 4. Роль держави в регулюванні розвитку економіки і зовнішньої торгівлі в економічно розвинених країнах в умовах глобалізації	19	2	2	14	1	ДС/6
Тема 5. Досвід зовнішньоторговельного регулювання в країнах, що розвиваються	20	2	2	15	1	ДС/7

Тема 6. Вплив обраної моделі трансформації економіки на розвиток зовнішньої торгівлі країни	22	2	4	15	1	ДС/7
Разом за змістовим модулем 2	61	6	8	44	3	20
Підсумковий тест						Т/60
Всього годин/Балів	120	10	14	88	8	100

* Форма контролю: ДС – дискусія, Т – тести.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

1	Підготувати есе (3–4 стор.) на тему: «Міжнародна торгівля в умовах циклічного розвитку світової економіки та глобальних криз», у якому: розкрити взаємозв'язок економічних циклів і міжнародної торгівлі; проаналізувати вплив глобальної фінансово-економічної кризи, спричиненої Covid-19, на світову торгівлю; оцінити наслідки цих процесів для країн з перехідною економікою (на прикладі України).
2	Підготувати презентацію (до 30 стор.) на вибір з подальшими аналітичними висновками: проблеми забезпечення інноваційних конкурентних переваг України; об'єктивний характер економічної глобалізації та її наслідки для зовнішньої торгівлі України; перспективи зміни структури зовнішньої торгівлі України після укладання угоди про ЗВТ+ з ЄС. Обов'язково обґрунтувати власну позицію щодо перспектив розвитку міжнародної торгівлі України.
3	Проаналізувати проблему нерівноправності умов міжнародної торгівлі між країнами з різним рівнем економічного розвитку: охарактеризувати викривлення конкурентних умов; пояснити вплив лібералізації торгівлі на перерозподіл ресурсів; оцінити взаємозв'язок міжнародної торгівлі та сталого розвитку світової економіки.
4	Проаналізувати сучасний міжнародний торговельно-економічний конфлікт (США–Китай, ЄС–США, торговельні обмеження проти РФ тощо): визначити причини виникнення конфлікту; охарактеризувати роль СОТ у його врегулюванні; оцінити наслідки для світової торгівлі та України як відкритої економіки.
5	Здійснити порівняльний аналіз двох моделей зовнішньоторговельного регулювання: одна — економічно розвинена країна (США, Японія, країни ЄС); інша — країна, що розвивається або НІК (Китай, Індія, країни Південно-Східної Азії). Оцінити вплив державної політики на структуру експорту та міжнародну конкурентоспроможність.
6	Проаналізувати вплив обраної моделі економічної трансформації на розвиток зовнішньої торгівлі країни: охарактеризувати тип моделі економічного розвитку; пояснити роль зовнішньої торгівлі у цій моделі; порівняти наслідки ринкових реформ у постсоціалістичних країнах Центральної та Східної Європи. Зробити висновки щодо можливостей адаптації цього досвіду для України.

IV. Політика оцінювання

Оцінювання проводиться згідно з Положенням університету про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти (<https://surl.li/iwdrbd>). Обов'язкове дотримання норм Кодексу академічної доброчесності ВНУ (<http://surl.li/aagxg>) у процесі навчання. Максимальна кількість дозволених пропусків без поважної причини – 2. Можливе зарахування результатів формальної чи неформальної освіти як окремих тем чи змістових модулів курсу відповідно до Положення ВНУ від 29.08.2024 р. (<http://surl.li/sbwzdh>).

Максимальна кількість балів за вивчення курсу – 100, включаючи:

- до 40 б. за участь в обговореннях (семінари) (Модуль 1);
- до 15 б. за ІНДЗ (Модуль 2);

- до 45 б. за експрес-тест (електронне тестування) (Модуль 3).
- Необхідний мінімум для успішного завершення курсу – 60 балів.

Модуль 1 – участь в обговореннях (макс = 40 балів)							Модуль 2	Модуль 3	Макс. сума за курс
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 6	ІНДЗ	Експрес-тест	
Сем 1	Сем 2	Сем 3	Сем 4	Сем 5	Сем 6	Сем 7			
6	7	7	6	7	3,5	3,5	15	45	100

Робота студента на одному семінарі може бути оцінена у максимум 7 балів, з них 0,5 бала – за присутність на парі, решта – за участь в обговоренні питань відповідної теми семінару. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем або написати письмово від руки ті теми, які він пропустив протягом семестру з поважних причин. Таким чином можна покращити свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Оцінювання здійснюється суб’єктивно викладачем.

Експрес-тест проводиться у електронній формі на платформі MS Forms після останнього (десятого) семінару. На тесті студент одержує 30 питань (завдань), правильна відповідь на кожне з яких оцінюється у 1,5 бали. Максимально можлива кількість балів одержаних за тест (за усі правильні відповіді) – 45.

Загальна оцінка за курс підраховується як сума балів за трьома модулями. Оцінка виставляється згідно зі шкалою оцінювання (табл.).

За бажанням студента і якщо це дозволяє загальна кількість балів за поточну роботу, до набраних студентом балів викладач може додати до 15 бонусних балів, які він отримав за активну участь у позакласній роботі (освітній, науковій, самоврядній, волонтерській тощо). Наявність таких балів підтверджується сертифікатом, виданим у деканаті, якщо таке практикується на відповідному факультеті.

V. Підсумковий контроль

Форма підсумкового контролю – залік. Залік виставляється здобувачеві автоматично, якщо ним виконано усі види передбачених силабусом освітнього компонента робіт та одержано 60 або більше балів. У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100. Повторне складання заліку допускається не більше як два рази з кожного освітнього компонента: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету (див. Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів ВНУ імені Лесі Українки – <http://surl.li/ddfha>).

Для здобувачів ОПП спеціальностей «Медицина», «Стоматологія», «Фармація», «Терапія і реабілітація» переведення балів у 200-бальну шкалу здійснюється шляхом помноження балів 100-бальної шкали на 2.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

**Шкала оцінювання знань здобувачів освіти спеціальностей «Медицина», «Стоматологія»,
«Фармація», «Терапія і реабілітація»**

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
170–200	Зараховано
150–169	
140–149	
130–139	
120–129	
0–119	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Карамбович І.М. Митна система та її роль в регулюванні зовнішньої торгівлі України: монографія / І.М. Карамбович. Д.: Академія митної служби України, 2009. 281 с.
2. Світогосподарська диспропорційність: особливості, тенденції, вплив на економіку України: наук. доп. / За ред. Л.В. Шинкарук; НАН України, Ін-т екон. та прогнозув. К., 2012. 432с.
3. Структурна переорієнтація зовнішньої торгівлі у системі факторів економічного зростання: моногр. / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, В.В. Юхименко [та ін.]; за заг. ред. А.А. Мазаракі. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2011. 652 с.
4. Офіційний сайт ЮНКТАД. URL: <http://unctadstat.unctad.org/ReportFolders/reportFolders.asp>.
5. Офіційний сайт Світової організації торгівлі. URL: www.wto.org.
6. Офіційний сайт Світового банку. URL: www.worldbank.org
7. <https://www.researchgate.net> – соціальна мережа для науковців.
8. <https://scholar.google.com/> – база даних вчених і їх праць.
9. <https://www.scimagojr.com/> – база даних видань Scopus.
10. <http://mjl.clarivate.com/> – база даних журналів Web of Science.
11. <https://orcid.org/> – база даних вчених світу